

آبونه

سناك آلتى آيلق
توركيا ايچين ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالك اجنييه ايچين ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سى ۵۰ ياره

دوردنجى سنه

اجتهاد

مؤسسى

عبداللہ صوفى

ادارده خانہ

ايستانبول ، جفال اوغلندہ دائرۂ اجتہاد

Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۰ — ۴ نيسان ۱۳۲۹

حریت فکریہ یہ خادم ، پنجشنبہ کونلری چیقار ، اقتصادى ، اجتماعى ، ادبى مجموعہ

بویودی، هېسنگ سودلری آرتدی. نه ورکنجینه رزق اولدی. زاویه نك شیخی عمری اوقوتیوردی. باباسنگ تام وفاتی سنه سی عمر برکون ینه قویونلرینی اوطلاتیرکن یاننه هیچ کورمدیکی برآدام کلدی. سیاه صافاللی، غایت کوزهل چهره لی، طاتلی، تسلیبخش، جاذبه دارباقیشلی، ایجه دیشلی، بیاض تنلی، آووچلری کل کی پنبه، بیاض الیسه لی، مشیندن یاپیلش اوستی آچیق کیدیکی نعللرک ایچنده کی پک بیاض آیاقلدی ینه پنبه بوآدام عمری الندن طوتارق «سن احمدک اوغلیسک دکلی؟» دیدی. عمر شاشیردی، هیچ بر جواب ویره مدی؛ اوباک ویزیه چهره یه باقدی قالدی. صوکر اوبوکوزهل آدام عمری اوقشادی، اونا برمئیدیل ایچنده برشی ویره رک «بونک ایچنده بوغدا ی واردر، تارلا کزی اکه چککز وقت بونی ده برابر سربیکز که برکون بوتون بوکویه کفایت ایده جک قدر برکتلی محصولکز اولسون!» دیدی. عمر براز کندینه کله رک: «سز کیسکر؟» دیه صوردی. کوزهل آدام کوله رک: «بن بونی سزک ایچون مدینه دن کتیردم» دیدی. عمری براقه رق اورادن چکیلدی، حورمالقار ایچنده غائب اولدی کیتدی.

علی سعاد

بیك سكينز یوز یتیش بیر

سلیمان نظیف بکه

ایجاد کرده اعصار اولان بویو وارلاق دنیانک اوستونده ازلدن قالمش بویوک بیر فلاکت واردر: حرب... بشریتله همسن اولان بو عنقای مصیبت - فرما یدی بیك سنه در سها مژک آلتنده جناح ظلمت واحتشامنی آجش، اجرای سلطنت ایتمکده در! انسانلر بو حکمدار مطلقک سایه خونینده انشاء الی الا بد بر حیات و کامران اولاجقلردر؛

فقط اونوتدم. اونک اولدوغی بر بورایه صانکه یقین ایتمش، بنده اورایه کیتشم. بانا ک صوکر «هایدی نهوه کیت ینه کلیر سین» دیدی. اوچ تانه پارلاق آلتون ویردی، «بونلره قوزو آل» دیره رک بنی یوللادی. بن ارتق آغلامیه جغم..

سوزی بیتیردکن صوکر ا عمر ینه قویونلرینی سورده رک خالسز بریوروشله حولیدن چیقدی. آنه سی برابر کیتمک ایسته دی، عمر راضی اولمادی. ینه صو باشندن کچهرک بودفمه تارلارینک اولدینی طرفه کیتدی. غمی و بعض یرلری یاش یوللرک سربینلکنی، چیقلاق آیاقلری ایله عمر حس ایتدجه خوشلان یوردی. تارلایه باقدی، بیکی صولانمش بوغدا یلری ده ا کوزهل یشیل وده اوزامش کی کوردی. باشاقلر کویا ده ا بویوک و طوبلو ایدی!

عمر اوکله وقته قدر ایضای وظیفه ایده رک نهوه دوندیکی زمان آنه سی بر اختیار عرب ایله قونوشیور، اوندن برشی صاتین آلیوردی.

متبسم برشفقتله:

— باق عمر رؤیاک چیقدی، باباک بزه اوچ آلتون کوندردی، شیمدی قوزولری آلا جغم، تام اون تانه!.. دیدی. النده کی لیرالری کوستردی. عمر شاشیرمش برحاله ککه لیه رک:

— آمان یارب! بونلری کیم کتیردی؟ بابامی اونا صوردکی؟

— حایر، صورمادم.

— (متأثر حاله بو سوزک دوامنی ایسته میهرک) بن تارلامزه کیتدم، بوغدا یلر بویومش، هم چوق صولانمش، نه قدر کوزهل اولمش، دیدی.

***

بوندن صوکر ا عمرله آنه سی، شهید احمدی اکثر کجه لر رؤیاده کوردیلر. بوغدا یلری هر سنه دن اوچ قات زیاده ویردی؛ قویون ایکی یاورو دوغوردی. بیکی قوزولر

یامق، هم پك جسم فرقلرك، هم ده اك انچه مشابهلرك
تظاهرینه سبیت ویرر كه هر حالده بیر خدمت اولاجنی
محققدر. حتی آنستیتو اعضاسندن موسیو Henri Welschinger
دیوركه: — " Si jamais l'histoire a donné une
leçon sévère aux hommes qui sont chargés des
destinées de la patrie, c'est bien celle - là ! —
«مقدرات وطنی در عهده ایدن انسانلره تاریخك
ویردیكى جدی درس آنجق بودر!»

— ۱۸۷۱ محاربه سنه سبب اسپانیا تختنه هوهنزلره ن
عائله سنه منسوب بیر پرنسك نامزدلكی مسئله سی اولدینی
معلومدر. بوحال فرانسه نك خوشنه كیتمه دیکندن ناپولیونك
برلین سفیری به نه دتتی روسیاقرائله بوخصوصده مراجعت
ایتمشدی. قرائك بوكا موافقت ایتمی فرانسه قاینه سی
ایچین بویوك بیر موفقیت سیاسی اولاجنی حالده، خارجه
ناظری آواناق غرامون بوندن استفاده ایتمی بیلیمدی.
حربه ناظری «عسكرلریك هیچ بریسنك حتی بیر توزلق
دوكمه سی بیله نقصان ده کیل» دیدیكى حالده اورتاده
انتظامسزلقدن باشقا برشی یوقدی، تیه اوزمان بو حربك
پك چوق علیهنده بولوندیسه ده تزیفدن باشقا بر عكس
صدا دویمادی، ذاتاً حیله كار بیسار قده فرانسه یی ازمك
ایسته دیكى ایچین قرائك موافقتی خوشنه كیتمه مشدی،
بودفعه فرانسلرك آتی ایچونده تأمینات ایسته دیکلرینی
خبر آنجه وسیله حربی بولدی. افسندن قرائك كندیسنه
یازدیغی تلغرافی فرانسلرك غرور ملیسنی رنجیده
ایده جك برشكل تحریفله نشر ایتمدیکندن نهایت محاربه
باطلاق ویردی؛ آوستریا ایله دانمارقه دن صوكر صیرا
فرانسه یه كلدی؛ روسیه عسكرلری آز بیر مدت ظرفده،
ماره شال بازه نك خیانتدن ده استفاده ایده رك سه دانده
فرانسلر اوردوسی ایمبراطوریه برابر كاملاً أسیر ایتمدیلر.
بونك اوزرینه شكل ایدن مدافعه ملیه حكومتی صرف
حسیات فورطنه سی اوزرنده چالقالا نمشد. چونكه باشنده
لهئون غامبه تا کی بر چیلغین وطنپرور اولان بو هیئت

او هیچ بر زمان ثولیه جك، حتی اون دو قوزنجی عصر دن
بری كندیسنی خلع ایتمك خویاسیله علیهنده شكل ایدن
فرقه لر بیله، پروپاگاندا لرینی نه قان دو كرك یایدیقلری ایچین،
اونك منقاد فرمانی، وبلكه اك صادق و آتشین زیردستانی
اولمقدهدرلر! ادوار مختلفه فیلسوفلری بوخصوصده ایکی به
آیریلورلر: علیهنده بولونانلرك سرد ایتمدیکلری دلائل
هیچ بیر تأثیر مادی یاماق شرطیله عصرلردن بری
حافظه لرده منقوشدر. بونلردن بجه لزوم کورمیه رك آنجق
نیم کی اوشاه بلانك مشتاق و حرمتكارلرینك مسلكنی
بوراده برآز شرح ایتمك ایسته زیم؛ بزلر دیورر كه جك
ومحاربه انسانیتی حضور مسكینه و عطالت ذلیلانده ن
قورتاران بر كوثر سماویدر، بشریت موجوده نك ناظم
معیشیدر. او اولماسایدی اوچ قسمی صو اولان كره نك
شو بیر آوچ طوپراغی بیکلرجه سنه دنبری ترا كم ایدن
انسانلری استیعال ایدمه جكدی؛ حوانك چو جوقلری
چیلز و بی مجال اولاجقدی، فعالیت روحیه قالمایا جقدی.
بزلر بویان و اعتقادی طاشیورز. فقط منطق و اعتدالمزده
ایمانز فادار متیندر: حربه حرمتكارز، فقط صلحی
ثولدریمه مك، بالعكس یاشاتمق شرطیله.. بیر قومك مؤمن
حیات و استقبالی و یا خود مدافع ناموس و استقلال اولمایان
حربلری ردوانكار ایدره ز.

ایسته بالقان محاربه سنده عثمانلیرك وضعیتی بویله در؛
بودردی بر طرفده اولق اوزره بش قومك قان و آتشله
ایتمدیکلری حسب حال، صلح و سکون استقبالی بیر نتیجه
قطعی به باغلا نجه یه قدار دوام ایده جكدر. بونی ایسته مکدن
بزدانما احتراز ایتمك، مسئولیت اعدای عثمانیه نكدر.
حرب و سیاست خدعه لرینك تکمل ایتمدی صو ك عصر
تاریخی چویره جك اولانلر، بونك بیر مثلثی، داها
دوغروسی بیر شیبینی (بیک سکیز یوزیمش بیر، ۱۸۷۱-۷۰)
سنه فلا كتنده کورورلر. بونکون آق صاقاللی اولان
اوروپانك شرقده شعله پاش اولان بویوك یانغین اوزمان
غریبنده یانمشدی. بویاکیسنك آراسنده قیصه بیر مقایسه

مدهش انهداملری توالی ایتدیره رک نهایت پاریسک سقوطنه سبب اولمقدن باشقا بر نتیجه الده ایدمه مشدی. بؤکا رغماً غامبه تا بحر محیط ساحلنه یاقلاشجیه قادار حربیه دوام طرفداری ایدی! حسیاته قاپیلار ق مملکتک آتیشنی تهلکیه آتمق جتدن باشقا بر شیئله ترجمه ایدیه مز. بزم شیمدیکی حاملزله فرانسه نك اوزمانکی حالی پک قابل مقایسه ده کیدلر؛ بزاوئلر کی بوس بوتون عحو اولدقدن صوکر ا مدافعه ملیه مزى تشکیل ایتهدک؛ بالعکس بز مکی اولدقجه وقتنده تطبیق ایدیلدی. بوندن مقصد صوک درجهیه قادار مقاومت اولمالیدر و طبعی اویله اولاجقدر. حالبوکه فرانسه مدافعه ملیه سی ملت، هر شینک اوستونه برده بش میلیار فرانق تضمینات حربیه محکوم ایتدیردی. لاکن زمان اونلره اویله مدهش بیر درس انتباه ویردی که بور دوده صلح ایچین انعقاد ایدن مجلس ملیه آلساس لوره نك اوتوز بش مبعوثی طرفقدن ویرلن هیجان آلود تقریر، بوتون قابلیت تحریریکه سینه رغماً آنحق کوزلردن یا شلر آقیمقدن باشقا بیر تأثیر اجرا ایدمه مشدی؛ چونکه بوا یکی ولایت ایچین حربیه، مدافعه ملیه دوام، بوتون مملکتی آلمان اوردو. لرینک استیلای سربیی آلتده محکوم زوال وانقراض ایدمه جکدی؛ مع مافیه حویپا فرانسزلر بوجزای دهشت انکیزدن حالا پک او قادار عبرت آلییورلر، بالعکس مدافعه مشهوره لر یله افتخار ایتهدکه درلر؛ احتمال بوده بیر تسلیدر!

اسماعیل های

گزیده شهیدلر مزدن

مدحت حقى بك

وطنك حدودى نلتنك استقلالى حقيقت و حريتك

مدحت حقى بك مرحومك مزارينك طاشنه شوسطرلر یازدیریشدر :

وطنك حدودى ظالم دشمنلره قارشى مدافعه ایدرك اولدم. اى بنم مزار طاشمى اوقویان یولجى بانا فاتحه اوقوما: بدل، کندی یورککه انتقام اوقو؛ بنم کبی پک چوق کنجلر وطنی متعرضلرک اله دوشورمه مک ایچین دوشیدیلر. انتقامه حاضر اول: قوتلى اول. حقیقى قوتله آلاچاق و قوت سایه سنده محافظه ایدمه جکسین.

